

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny
w składzie:

Przewodniczący: SSA Grzegorz Stojek (spr.)

Sędziowie: SA Tomasz Pidzik

SA Aleksandra Janas

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2019 r. w Katowicach
na posiedzeniu niejawnym
sprawy z wniosku Kajetana Gorniga
z udziałem Adama Neumanna
o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym
p o s t a n a w i a:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

a) zakazać uczestnikowi postępowania Adamowi Neumanowi rozpowszechniania nieprawdziwych informacji, iż „Kajetan Gorning też jest wspierany przez PiS”;

b) nakazać uczestnikowi postępowania sprostowanie nieprawdziwej informacji określonej w punkcie 1 w ten sposób, że zobowiązać uczestnika postępowania do opublikowania sprostowania o następującej treści: „Ja, Adam Neumann, prostuję nieprawdziwą informację, jaką podałem w wywiadzie udzielonym dla portalu 24gliwice.pl i zamieszczonym na nim 1 grudnia 2019 r. oraz w Gazecie Miejskiej z dnia 3 grudnia 2019 r., jakoby Pan Kajetan Gorning – kandydat na prezydenta Miasta Gliwice, był wspierany przez PiS”:

- na portalu 24gliwice.pl, w strefie A1, tj. na stronie głównej i stronie z artykułami (100% tekstów), na samej górze, czcionką Arial o wielkości co najmniej 12, czarną, pogrubioną, na białym tle w terminie do 24 godzin od dnia uprawomocnienia się postanowienia przez 7 dni od rozpoczęcia emisji;

- w Gazecie Miejskiej, na stronie 8, przy wykorzystaniu co najmniej ¼ strony, zamieszczoną w prawym górnym rogu strony, czcionką Arial o wielkości co najmniej 12, czarną, pogrubioną, na białym tle w pierwszym możliwym wydaniu Gazety Miejskiej po uprawomocnieniu się postanowienia;
  - w formie wpisu na koncie uczestnika prowadzonym w serwisie Facebook pod nazwą Adam Neumann (osoba publiczna), a w przypadku zmiany nazwy pod inną nazwą i adresem odpowiadającym kontu uczestnika w tym serwisie, przy użyciu funkcjonalności serwisu umożliwiającej umieszczenie wpisu na pierwszym miejscu w kolejności wpisów użytkownika, z pominięciem kolejności chronologicznej oraz widocznym bez konieczności posiadania konta w serwisie Facebook, w szczególności poprzez nieograniczenie widoczności wpisów na koncie uczestnika oraz stosowanie jakichkolwiek zabiegów utrudniających zapoznanie się z jego treścią, czy też wpływających na jego czytelność do 24 godzin od dnia uprawomocnienia się postanowienia na koncie uczestnika prowadzonym w serwisie Facebook, przez 7 dni od rozpoczęcia emisji;
- c) oddalić wniosek w pozostałej części;
  - d) zasądzić od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów postępowania;
2. oddalić zażalenie w pozostałej części;
  3. zasądzić od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

SSA Tomasz Pidzik

SSA Grzegorz Stojek

SSA Aleksandra Janas

Za zgodność z oryginałem
stwierdza:

Starszy sekretarz sądowy
Agnieszka Jasińska-Juszczkiewicz
Agnieszka Jasińska-Juszczkiewicz

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 6 grudnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił wniosek o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym o zakazanie rozpowszechniania nieprawdziwych informacji przez Adama Neumana jakoby „Kajetan Gorning też jest wspierany przez PiS” i opublikowanie sprostowania. W uzasadnieniu postanowienia wskazano na brak legitymacji czynnej wnioskodawcy oraz brak wystąpienia przesłanek z art. 111 § 2 Kodeksu wyborczego.

Zażalenie na to postanowienie wniósł wnioskodawca zaskarżając je w całości zarzuć: naruszenie art. 328 k.p.c. poprzez uzasadnienie zaskarżonego postanowienia w sposób wewnętrznie sprzeczny, tj. przy jednoczesnym uznaniu braku legitymacji czynnej wnioskodawcy do żądania wydania w trybie wyborczym, oraz jednoczesnym merytorycznym rozpoznaniu tegoż żądania co do jego istotny, poprzez uznanie, iż kwestionowana wypowiedź nie nosi znamion informacji, lecz ma charakter ocenny;

naruszenie art. 111 § 1 w zw. z art. 104 i art. 106 § 1 Kodeksu wyborczego poprzez błędną wykładnię polegającą na nieuprawnionym przyjęciu przez Sąd, iż kandydatem w rozumieniu tegoż przepisu legitymowanym czynnie jest wyłącznie „kandydat zarejestrowany”, podczas gdy prawidłowa wykładnia przepisu prowadzi do wniosku, iż kandydatem legitymowanym czynnie jest każdy kto prowadzi na swoją rzecz agitację wyborczą, lub też na rzecz którego, agitacja ta jest prowadzona, a w konsekwencji;

naruszenie art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego również poprzez nieprawidłowe jego zastosowanie polegające na bezzasadnej odmowie wnioskodawcy procesowej legitymacji czynnej w sprawie, oraz pominięciu celu przepisu, jakim jest eliminowanie w kampanii wyborczej nieprawdziwych informacji, co miało miejsce w niniejszej sprawie;

naruszenie art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie, przejawiające się w uznaniu przez Sąd pierwszej instancji, iż wypowiedzi uczestnika: „*Kajetan Gorning też jest wspierany przez PiS*” - nie można wartościować w kategorii wypowiedzi prawdziwej bądź nieprawdziwej, lecz ma ona charakter oceny, a w konsekwencji nie poddaje się kontroli co do jej prawdziwości, podczas gdy wypowiedź ta dla przeciętnego odbiorcy (adresata przekazu wyborczego) ma ewidentnie charakter stwierdzenia, przedstawienia suchego faktu, bez jakiegokolwiek cienia wątpliwości, wartościowania, czy też zastrzeżenia, iż jest to jedynie przypuszczenie/podejrzenie/opinia, ect.

naruszenie art. 233 §1 k.p.c. poprzez błąd w ustaleniach faktycznych oraz niewłaściwą

ocenę materiału dowodowego, a w szczególności:

przyjęcie, iż Petros Tovmasyan jest radnym miasta Gliwice i osobą powiązaną z partią PIS, podczas gdy w rzeczywistości osoba ta nie jest ani radnym, ani członkiem PiS'u, lecz wyłącznie działaczem partii Porozumienie J. Gowina i miejskim aktywistą znanym wszystkim uczestnikom życia publicznego w Mieście Gliwice;

przyznanie znaczenia prawnego w sprawie faktowi „załajkowania” profilu Facebook wnioskodawcy przez bliżej nieokreślone „osoby powiązane z partią PIS”, a także faktowi zamieszczania przez te osoby pozytywnych komentarzy, jako formy wspierania przez PiS uprawniającej uczestnika do formułowania kwestionowanej wypowiedzi;

naruszenie art. 6 k.c. poprzez pominięcie obowiązku wykazania przez uczestnika postępowania dowodów na okoliczność prawdziwości jego wypowiedzi.

Podnosząc te zarzuty wnioskodawca wniósł o:

zmianę zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie wniosku w całości;

zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania oraz kosztów postępowania zażaleniowego.

Uczestnik postępowania w odpowiedzi na zażalenie wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

zażalenie wnioskodawcy jest zasadne.

Na wstępie na tle przepisu art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego należy wskazać, że nie może budzić wątpliwości to, iż ocena w trybie wyborczym przysługuje kandydatowi, jak i pełnomocnikowi Komitetu Wyborczego nie posiadającego osobowości prawnej. Przy czym kandydatem jest zarówno osoba, która została zarejestrowana jako kandydat, jak i osoba będąca „kandydatem na kandydata”, która przy pomocy swojego komitetu wyborczego w trakcie kampanii wyborczej zbiera wymagane podpisy, na co wskazuje się w doktrynie.

W konsekwencji w pełni podzielić należy co do tej kwestii zażalenie wnioskodawcy, iż jako kandydat prowadzący kampanię wyborczą posiada on legitymację czynną do domagania się ochrony sądowej w trybie art. 111 § 1 i 2 Kodeksu wyborczego przed rozpowszechnieniem niejawnych informacji od chwili ukonstytuowania się Komitetu wyborczego potwierdzonego postanowieniem właściwego organu wyborczego o przyjęciu zawiadomienia (art. 89 § 4 Kodeksu wyborczego). Zawiadomienie takie zaś w sprawie niniejszej zostało złożone, na co wskazał wnioskodawca we wniosku załączając stosowny dokument (k. 7-8 i 12 akt) i tym samym brak podstaw do kwestionowania legitymacji czynnej

wnioskodawcy w sprawie niniejszej z uwagi na niezarejestrowanie wnioskodawcy jako kandydata.

Odnosząc się do zarzutów zażalenia dotyczących kwalifikacji przez Sąd pierwszej instancji kwestionowanej wypowiedzi „Kajetan Gorning też jest wspierany przez PiS”, jako wypowiedzi ocennej, której nie można wartościować jako wypowiedzi prawdziwej bądź nieprawdziwej, należy wskazać na wstępie, iż skuteczne dochodzenie roszczeń określonych w art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego jest wynikiem tego, że rozpowszechniane materiały wyborcze, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej zawierają informacje nieprawdziwe. Przy czym określenie informacja, jak to wskazuje się zgodnie w doktrynie i orzecznictwie, odsyła do twierdzeń o faktach, a więc w ramach kryterium prawda/fałsz.

W sprawie niniejszej poza sporem jest to, że kwestionowana wypowiedź była wypowiedzią publiczną, stanowiącą formę agitacji wyborczej, na co zasadnie wskazał Sąd pierwszej instancji. Nie sposób jednak zgodzić się z Sądem pierwszej instancji, iż wskazana wyżej wypowiedź miała charakter ocenny. Wypowiedź ta bowiem wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji wskazuje wprost, iż zdaniem uczestnika postępowania wnioskodawca jest wspierany przez wskazaną w wypowiedzi partię. Tego rodzaju wypowiedź poddaje się weryfikacji w ramach kryterium prawda/fałsz, przy czym to na uczestniku postępowania spoczywał ciężar wykazania prawdziwości swej wypowiedzi. Na tym tle należy zauważyć, iż stanowisko orzecznictwa i doktryny nie jest jednolite co do tego na kim spoczywa ciężar udowodnienia faktu (wnioskodawcy czy uczestniku postępowania). Nie sposób jednak uznać w okolicznościach niniejszej sprawy, aby to wnioskodawca miał wykazywać, iż nie jest on wspierany przez określoną w wypowiedziach partię.

W tym miejscu należy podnieść, iż w Kodeksie wyborczym wskazano w art. 470, iż do wyborów Wójta (tj. także i Prezydenta miasta) stosuje się m.in. przepis rozdziału 10 dział VII, a więc także art. 426 § 16 Kodeksu wyborczego, zgodnie z którym w zgłoszeniu kandydata można wnosić o oznaczenie kandydatury nazwą lub skrótem partii politycznej, przy czym fakt poparcia kandydatury powinien być potwierdzony przez właściwy statutowo organ partii. Z taką sytuacją nie mamy do czynienia w sprawie niniejszej i co potwierdzają dokumenty wyborcze załączone do zażalenia (potwierdzenie zgłoszenia do rejestracji kandydata na Prezydenta miasta k. 109-110 akt).

Podnosząc powyższe zgodzić należy się ze skarżącym, iż w omawiana wypowiedź dotyczyła poparcia dla uczestnika wskazanej w wypowiedzi partii, a nie sympatyków tej partii. Brak poparcia przez wskazaną w wypowiedzi partię powoduje, iż stwierdzenie jakoby

„Kajetan Gorning też jest wspierany przez PiS” jest wypowiedzią nieprawdziwą.

Z tych przyczyn wnioski w zakresie żądania zakazania rozpowszechnienia nieprawdziwych informacji i dokonania sprostowania podlega uwzględnieniu na mocy art. 111 § 1 ust. 1 i 3 Kodeksu wyborczego, wobec czego nakazano zakazanie rozpowszechniania nieprawdziwych informacji oraz opublikowanie sprostowania w terminie wskazanym w punkcie 1 b.

Wniosek podlegał oddaleniu w zakresie proponowanej treści sprostowania, gdyż nie sposób w niej zawierać elementów oceniających kwestionowaną wypowiedź i jej motywów do czego zmierzała treść wniosku. Kwestia ta nie podlega bowiem badaniu w trybie wyborczym na tle art. 111 Kodeksu wyborczego, a nadto ustawodawca nie uzależnia przecież sankcji z art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego od winy po stronie rozpowszechniającego informację.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z § 8 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 15 ust. 1 i § 21-23 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz.U. 2018. poz. 265).

Mając powyższe na uwadze należało na mocy art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. zmienić zaskarżone postanowienie we wskazanym zakresie, a w pozostałej części wnioski i zażalenie oddalono (art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

SSA Tomasz Pidzik

SSA Grzegorz Stojek

SSA Aleksandra Janas

Za zgodność z oryginałem
stwierdza:

Starszy sekretarz sądowy

Jey
Agnieszka Jasińska-Zuszczykiewicz